

UPPTÄCK NATUREN I STOCKHOLMS LÄN!

30 APRIL – 18 JUNI 2017

www.utinaturen.nu

SÖNDAG 30 APRIL ● Varför elda sista april?

En Valborgsvandring med vida perspektiv, termer och kulturhistoria. Vilken koppling finns mellan att föra oväsen och att våren är på väg? Hur står det till med våren nuförtiden? Och varför växer så mycket konstigt på en ruderatmark?

Följ med Maria Bergström upp på Hammarbybackens topp att betrakta sprickdalslandskapet, det subkambriska peneplanet och traska sen vidare ner till den engelska parken vid Lilla Sickla. Samling kl 15.00 vid Willy Brandt i hans park vid Hammarbyhöjdens T-banestation.

Ca 3 km, 2½ timmar

ONSDAG 3 MAJ BARNVAGN ● En tur till urskogen

En urskogsutflykt under föräldraledigheten? En barnvagnspromenad med Maria Brandt till Tyresta nationalpark och på vägen kollar vi blommor och insekter, lyssnar på vårfåglar och pratar skog, träd och skogsliv.

Och i Tyresta by finns ett café samt får, kor, höns och naturum. Samling kl 10.30 vid Svartbäckens busshållplats (buss 834 från Handen). Avslut i Tyresta by (buss 834 mot Handen).

Ca 3 km, 2 timmar

LÖRDAG 6 MAJ ◆ Fågelskådningens dag

Sandemars naturreservat är en av länets finaste fågellokaler. Bosse Ljungberg guidar över havsstrandängarna, genom lövlundar och betade hagar.

Lär och lyssna på sången och spana från fågeltornet på vadare och änder som födosöker i strandängarnas strandkanter.

Ta gärna med kikare och en fågelbok – och ha bra på fötterna, det kan vara blött! Samling 10.15 på naturreservatets parkering (buss 839* från Haninge centrum kl 09.44 till busshållplats Svärdsnäsviken 10.07).

Ca 4 km, 4 timmar

SÖNDAG 7 MAJ ◆ Ännu mer fåglar...

Fysingen är ytterligare en av länets fina fågelsjöar, med betade strandängar i ett gammalt kulturlandskap – här spanar du efter fågel i Bosse Björnsäters sällskap.

Dessutom erbjuds en titt på Nordians hög, en magnifik lämning från järnålderns folkvandringstid. Vi avslutar med en fika vid Ströms Gård.

Samling kl 08.45 vid busshåll Åshusby gård (buss 577* från Märsta stn kl 08.30). Hemfärd från Rosersbergs pendeltågstation.

Ca 6 km, 4 timmar

ONSDAG 10 MAJ BARNVAGN ● Smådrakar och mossor

I Judarns naturreservat finns Dolgtrazer, mycket små drakar och så här års förstås vårblommor och fågelsång.

Martina Kiibus leder turen förbi Åkes slott ut i den trolska miljön kring flyttblock och de Geer moräner.

Här finns också naturmaterial till blöjor och sårvård, offerplatser till älvar och en mängd annat nyttigt.

Samling kl 10.00 vid Åkeshovs slott (T-bana Åkeshov), avslut T-bana Åkeshov.

Ca 4 km, 3 timmar

ONSDAGKVÄLL 10 MAJ ● Kvällstjatter vid Kaknäs ångar

Nordost om Djurgårdsbrunnskanalen, norra Djurgårdens yttre udde, finns en omväxlande natur av ädellövskog, öppen ängsmark, små vattensamlingar och stadsnära skärgårdssklippor.

Ronny Fors leder denna tur ut i vårkvällen för att lyssna på allt som sjunger, shirpar, kvittrar, piper, kraxar eller kanske kväker.

Samling kl 18.00 vid busshållplats Kaknäs (buss 69), avslut vid Djurgårdsbrunn.

Ca 3 km, 2 timmar

LÖRDAG 13 MAJ ● GENERATIONSGUIDNING Naturvandring med naturbingo

Låt ditt barn få springa efter kottar, löv och blommor medan du får chansen att fördjupa dig i naturen kring Hammarbybacken, Lilla Sicklas Engelska park och gårdens ängsmarker och utmarksskogar.

Maria Bergström leder denna tur för läskunniga barn, lekfulla tonåringar och åtföljande natur- och kulturintresserade vuxna. Samling kl 11.00 i Willy Brandts park T-bana Hammarbyhöjden östra utgången.

Ca 3 km, 2½ timmar

SÖNDAG 14 MAJ Alla naturguider lediga.

SÖNDAG 21 MAJ ◆ Stegsholm på Gålö

Vandra med Bosse Björnsäter bland Adam och Eva och majviva i ett av länets största hagmarksområden. Tack vare de betande djuren bjuds här på en rik hagmarksflora. Hela området är som en mosaik av ekbevuxna beteshagar, blandskog, strandängar och bergsknallar, där närheten till Östersjön hela tiden gör sig påmind.

Stegsholms innehållsrika historia inkluderar också rysshärjningar, en jordbruksskola och Prins Carls uppfostringsanstalt för fattiga barn.

Samling kl 10.00 på naturreservatets parkering (buss 845* mot Gålö från Västerhaninge station kl 09.43).

Ca 4 km, 4 timmar
Ingen avgift

Nationalstadspark

Vi är en del av Kungliga nationalstadsparken

- lättgången tur i lugnt tempo
- ◆ terränggående, snabbare tur
- ◆ mer krävande tur

Storstockholms naturguider

www.utinaturen.nu

Naturskyddsföreningen
Stockholms län

Att delta kostar (om inte annat anges) 100 kr, 80 kr för medlem i Naturskyddsföreningen och under 18 år fritt.

Våra guider är universitetsutbildade biogeovetare, biologer eller motsvarande, och auktoriserade av Stockholm Visitors Board.

Vandringarna genomförs i alla väder – ingen föranmälan behövs.

Ta med matsäck/fika för turerna över 2 timmar och tänk på att ha ordentligt varma kläder om det är minusgrader.

*) Kan ändras. Kontrollera tiden med SLs trafikinformation: <http://sl.se/>

Kontaktperson:
Maria Bergström
070-638 0712
mejl: maria.bergstrom@naturskyddsforeningen.se

Nu aktuella guidningar genomförs i samarbete med Haninge kommun, Länsstyrelsen i Stockholms län och Studieförbundet.

Studieförbundet

Fler tips och aktuell information på:

www.utinaturen.nu

Foto: Maria Bergström

Upplev Stockholmsnaturen med Storstockholms naturguider

30 APRIL – 18 JUNI 2017

MÅNDAG 22 MAJ KVÄLL ● Fåglar, grodor, kryp och blommor...

En kvällstur till Isbladskärret på södra Djurgården denna den "biologiska mångfaldens dag". Här häckar hägrar, här simmar yngel, här kläcks mygglarver, här blommar det och kvittrar det och naturen är som allra generösast.

Anders Tranberg guidar från busshållplats till busshållplats. Samling kl 18.15 vid busshållplats Edelstams väg, avslut busshållplats Isbladskärret.

Ca 3 km, 2 timmar

Vi är en del av Kungliga nationalstadsparken

SÖNDAG 28 MAJ ● ◆ En vildvuxen engelsk park med förflutet

Här vid Rydboholm i Österåker sjunger näktergal ikapp med svarthätta och lövsångare. Här finns bokskogar såväl som al-träsk, och när vitsipporna blommat färdigt tar krolliljorna över.

Vandra i sällskap med Anna Petri i kungars fotspår från Östra Ryds medeltida kyrka, längs med Kyrkviken och förbi Rydboholms slott, till parken som sjuder av liv - men som även döljer en och annan hemlighet från gångna tider.

Samling kl 11.15 vid busshpl Östra Ryds kyrka (buss 670* från Tekniska Högskolan kl 10.50) eller på parkeringen vid kyrkan ngt senare.

Ca 7 km, 3½ timmar

SÖNDAG 4 JUNI ◆ Långviksträsk

Ett stort, orört myr- och skogsområde med mossar, hållmarker, barr- och sumpskog. I stora delar mer än hundraårig, med god tillgång på död ved, spår efter skogsbrand och stor åldersspridning i trädsnittet.

Anna Petri guidar i denna vildmarksupplevelse utöver det vanliga – så nära bebyggelse och storstad.

Samling kl 10.15 vid busshpl Fårudsvägen (buss 429X* från Slussen kl 9.37 mot Ingarö, återresa från busshpl Vishamn (buss 428X kl 14.41). Obs att start och avslut är på olika busslinjer.

Ca 5 km, 4,5 timmar

SÖNDAG 11 JUNI ◆ Lindholmen Vallentuna

En tur med Margareta Lysell genom detta rika natur- och kulturlandskapet där ädellövskog, sumpskog, sjö och hagmarker ständigt blandas.

Lindholmen är en gård med lång historia och många berättelser t ex den naturminnesmärkta ek som enligt traditionen Gustav Vasa planterade som barn.

En vandring i hänryckningstid bland ekar, blommor och bin och fåglar.

Samling kl 10.30 vid Lindholmens station (ersättningsbuss 27A* från Danderyds sjukhus kl 9.46)

Ca 5 km, 3½ timmar

MÅNDAG 12 JUNI KVÄLL ◆ Näktergal och rosenfink

Följ med Malin Löfgren på en försommarpromenad till Sandemars lundar och strandängar.

Sandemars naturreservat är en av Stockholmstraktens bästa lokaler för rosenfink och här kan man också höra näktergal och många andra fåglar sjunga intensivt i maj och juni.

Från fågeltornet har vi god överblick över de betade strandängarna där olika vadare och änder trivs.

Samling kl 18.10 på naturreservatets parkering (busshållplats Svärdsnäsviken, buss 869* från Gullmarsplan kl 17.35 kommer fram kl 18.07).

Ca 3 km, 3 timmar
Ingen avgift

SÖNDAG 18 JUNI ◆ De vilda blommornas dag i Sandemar

Denna dag firas med blomstervandringar runt om i hela Norden, inklusive Färöarna och Grönland. Kristin Lundvall leder just vår vandring i Sandemar med dess blommande lundar och strandängar.

Samling kl 10.15 på naturreservatets parkering (buss 839* från Haninge centrum kl 09.44 till busshpl Svärdsnäsviken 10.07). Ta gärna med en flora.

Ca 3 km, 3½ timmar
Ingen avgift

● lättgången tur i lugnt tempo

◆ terränggående, snabbare tur

◆ mer krävande tur

Att delta kostar (om inte annat angetts) 100 kr, medlem i Naturskyddsföreningen 80 kr, under 18 år fritt. Vandringarna genomförs i alla väder - ingen föränmälan behövs!

Ta med matsäck/fika för turerna över 2 timmar.

Våra guider är universitetsutbildade biogeovetare, biologer eller motsvarande, och auktoriserade av Stockholm Visitors Board, nån gång tar vi också in duktiga gästguider.

*) Kan ha ändrats, kontrollera tiden med SLs trafikinformation: <http://sl.se/>

Nu aktuella guidningar genomförs i samarbete med Haninge kommun, Länsstyrelsen i Stockholms län och Studieförbundet.

Storstockholms naturguider

www.utinaturen.nu

Naturskyddsföreningen
Stockholms län

KONTAKTPERSON
Maria Bergström
070-638 0712
maria.bergstrom@naturskyddsforeningen.se

Foto: Maria Bergström

www.utinaturen.nu